

POLITIET
OSLO POLITIDISTRIKT

Kriminaliteten i Oslo

Statistikk over anmeldelser i 2015

Strategisk stab

Oslo politidistrikt, januar 2016

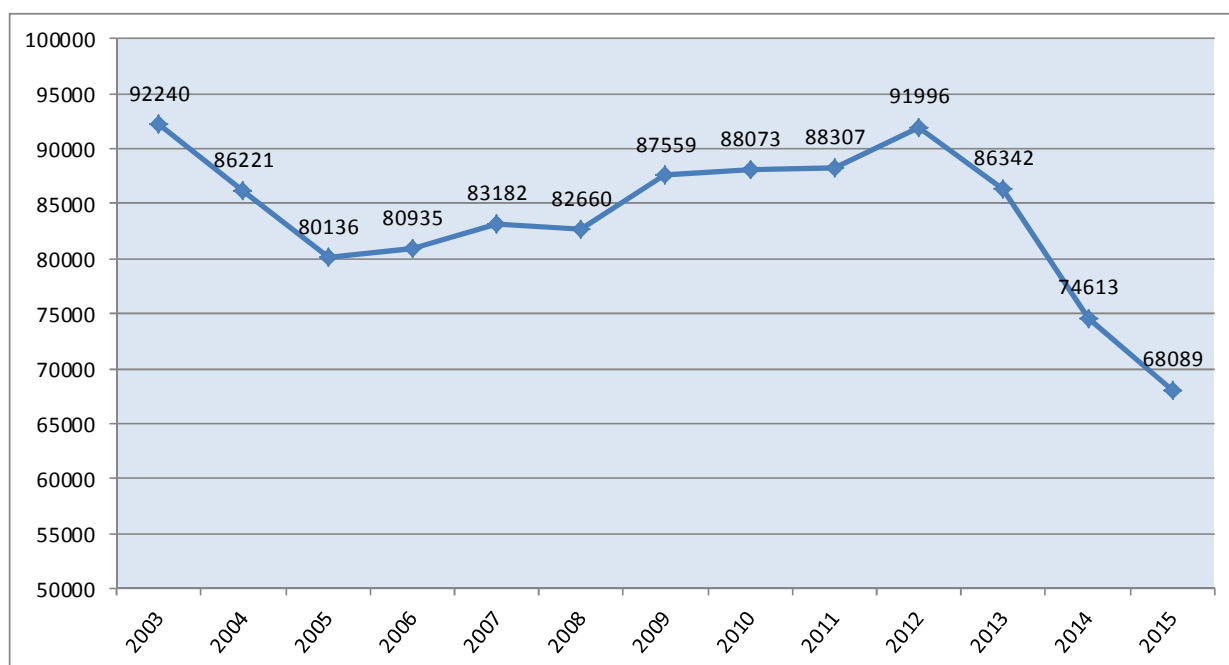
Året 2015: Kriminalitetsutvikling og saksbehandling

Overordnet kriminalitetsbilde; sterkt nedgang i anmeldelser

Det ble registrert 68089 anmeldelser i Oslo politidistrikt i 2015. Dette var en nedgang på -8,7 % sammenlignet med 2014, og det laveste antall anmeldelser gjennom de siste 13 årene.¹ Fra 2003 til 2015 har det vært en nedgang på 26,8 %. Det har i de siste årene særlig vært en nedgang i anmeldelser for vinningslovbrudd.

Dette tyder på at byens befolkning og brukere opplever stadig færre lovbrudd. Samtidig viser politidistriktets analyser at informasjonsteknologi er i ferd med å forandre kriminaliteten. Den skaper nye trender og utfordringer for den enkeltes integritet, som ikke nødvendigvis gjenspeiles i anmeldelser.²

Figur 1. Antall anmeldelser totalt i Oslo politidistrikt i årene 2003-2015.³ (Ikke-justerte tall. Undersøkelsessaker er ikke inkludert).

¹ Kun anmeldelsesstatistikk for de siste 13 årene er direkte sammenlignbar. Med hensyn til hovedkategoriene av kriminalitet følger foreliggende presseskriver ny inndeling i kriminalitetstyper som ble innført med ny straffelov 1. oktober 2015. Alle anmeldelser registrert før dette er om-kategorisert i henhold til den nye inndelingen. Som sammenligningsgrunnlag for tallene fra 2015, er også anmeldelser registrert i 2014 manuelt om-kategorisert iht nye kategorier. Tallene fra 2014 samsvarer derfor ikke med anmeldelsestall som er framlagt tidligere når det gjelder inndeling av ulike typer kriminalitet, jfr. tabell side 7. Tallgrunnlaget for denne omkodningen er politiets statistikker JUS066 og JUS063 fra utgangen av hvert av de to årene. (De er dermed såkalte "ikke-justerte tall".)

² Se Oslo politidistrikt nye trendrapport for 2016-2017:

https://www.politi.no/oslo/strategier_og_analyser/statistikker_og_analyser/Tema_686.xhtml

³Tall fra tidligere år innebærer et statistikkbrudd som har særlig betydning for det totale antall anmeldelser.

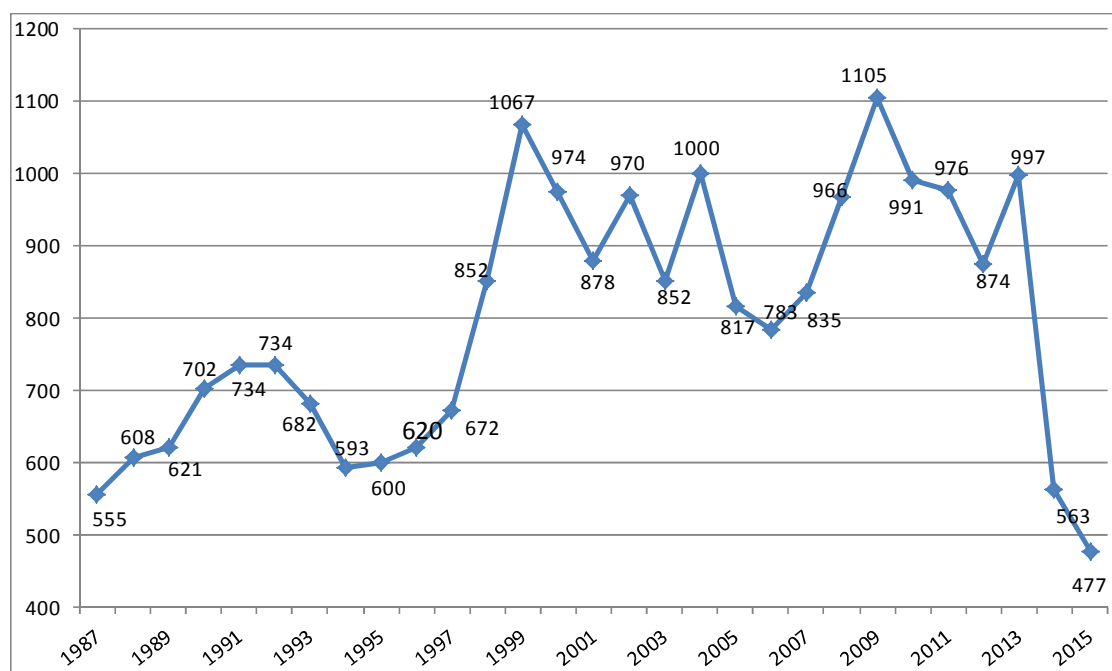
Vinning; færre anmeldelser

Det ble totalt registrert 31040 anmeldelser for vinning, en nedgang på -13,7 % sammenliknet med 2014. Dette innebærer 4926 færre anmeldelser.

Ran og utpressing; færre anmeldelser

Antall anmeldelser av ran/utpressing viste i 2015 en nedgang på -15,3 % sammenliknet med 2014, dvs 86 færre anmeldelser. Dette er også det laveste antall anmeldelser i årene fra og med 1987. De fleste anmeldelser av ran gjelder ran av person. Det ble ikke registrert ran av bank eller verditransport i 2015. Trenden med svært få ran av denne typen har vart over år.

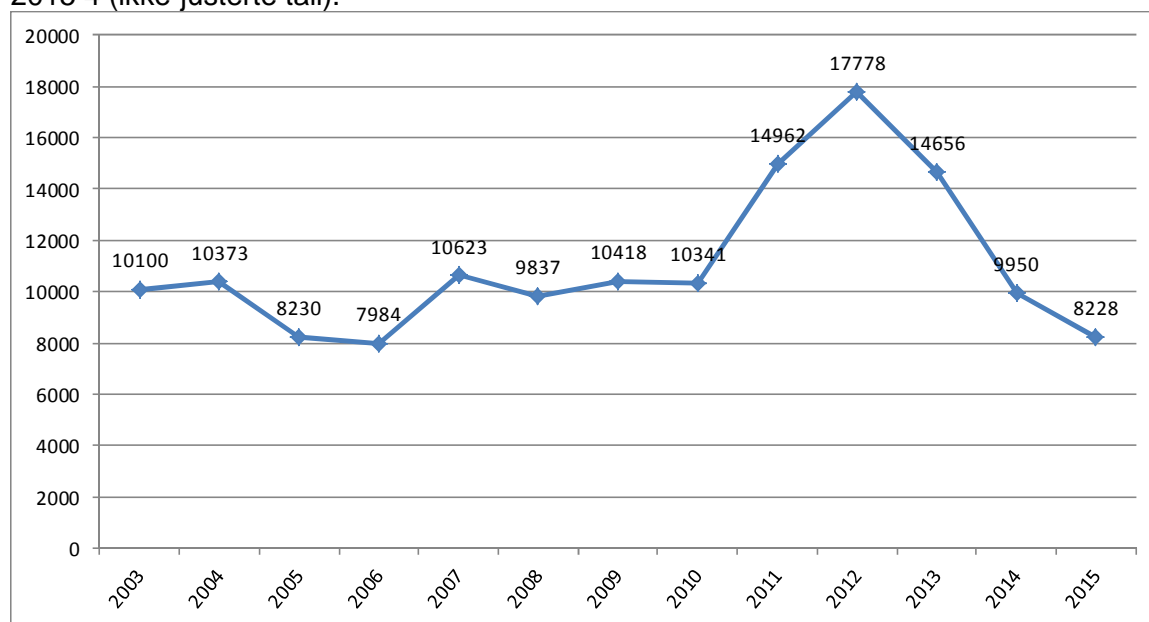
Figur 2. Antall anmeldelser for ran/utpressing i Oslo politidistrikt i årene 1987-2015 (ikke-justerte tall).

Tyverier; færre anmeldelser

Når det gjelder vinningskriminalitet var det i 2015 særlig en nedgang for grove tyverier. Lommetyverier ("tyverier fra person på offentlig sted") hadde en nedgang på -20,9 %, det vil si 1722 færre anmeldelser. Denne nedgangen kommer etter betydelig nedgang også i de to foregående årene.

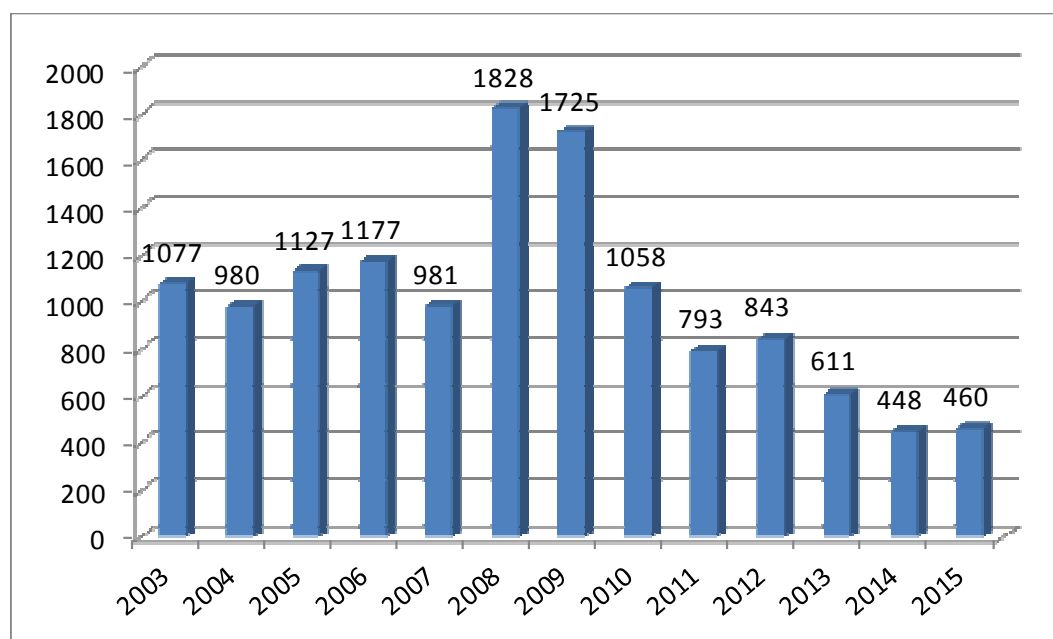
Figur 3. Antall anmeldelser for persontyveri på offentlig sted i Oslo politidistrikt i årene 2003-2015⁴ (ikke-justerte tall).

Boliginnbrudd; stabilt antall anmeldelser

I 2015 ble det anmeldt 460 grove tyverier fra bolig. Dette er relativt uendret fra året før, med en svak økning på 12 anmeldelser (2,7 %). Det her vært en betydelig nedgang over de senere årene, hele -73,3 % fra 2009 til 2015.

Figur 4. Antall anmeldelser for grovt tyveri fra bolig (villa eller leilighet) i Oslo politidistrikt i årene 2003-2015⁵ (ikke-justerte tall).

⁴Tall fra tidligere år innebærer et statistikkbrudd som har særlig betydning for det totale antall anmeldelser.

⁵Tall fra tidligere år innebærer et statistikkbrudd som har særlig betydning for det totale antall anmeldelser.

Gjennom de senere årene har Oslo politidistrikt satt inn målrettet innsats mot ulike typer vinningslovbrudd når utviklingen har pekt i feil retning. Som et ledd i arbeidet for å redusere vinningskriminaliteten samlet sett, har politidistriktet også forsterket innsatsen med å utvise utenlandske lovbrutere.

Vold; stabilt antall anmeldelser

Kriminalitetstypen vold dekker både fysisk vold og trusler. Samlet sett var antall anmeldelser i denne kategorien relativt uendret fra 2014 til 2015, med en nedgang på 82 anmeldelser (-1,5 %). I tråd med målsettingen om å avdekke flere tilfeller av vold i nære relasjoner, var det en økning i lovhjemlene som retter seg spesifikt mot dette. Økningen var på 46 anmeldelser (7,6 %), til 648 anmeldelser, og gjaldt særlig vold med legemskrenkelse, altså fysisk vold.

Det var i 2015 også noen flere anmeldelser for fysisk vold (voldslovbrudd jfr. kap. 25 i ny straffelov) som ikke var omfattet av lovhjemlene for mishandling i nære relasjoner. Det var her en svak økning på 84 anmeldelser (opp 3,2 %) til 2712 anmeldelser i 2015.

I årets tre første kvartaler ble det registrert et noe mindre antall voldslovbrudd med bruk av kniv, sammenlignet med 2014, nærmere bestemt 40 anmeldelser i 2015 mot 45 i 2014.⁶ På dette området så vi en betydelig nedgang både i 2013 og 2014. Gjennom årets første tre kvartaler ble det registrert 1 anmeldelse for vold med skytevåpen. I løpet av 2015 ble det beslaglagt 14 skytevåpen i Oslos gjengmiljøer. Oslo politidistrikt har nedlagt betydelig forebyggende arbeid mot vold i gjengmiljøet, så vel som i det offentlige rom og i nære relasjoner.

Det ble i 2015 registrert 13 anmeldelser av drap.⁷ Dette er et relativt høyt antall drap, i forhold til tidligere år. Imidlertid hadde 3 av drapene funnet sted før 2015. Til sammenlikning ble det registrert 7 drap i 2014, og etter år 2000 har det i Oslo politidistrikt gjennomsnittlig vært anmeldt 9 drap årlig. Det er ofte marginale forskjeller som avgjør om alvorlig vold ender som forsøk på drap eller drap, blant annet handler det om rask tilgang på medisinsk behandling. Samlet ble det i 2015 registrert 22 anmeldelser av drap og forsøk på drap⁸, mot 35 i 2014. Med en slik betydelig reduksjon synes den alvorligste volden i Oslo derfor ikke å være økende.

Seksuallovbrudd; flere anmeldelser

I 2015 var det en økning på 157 (28,5 %) i antallet anmeldte seksuallovbrudd ("sedelighet") sammenliknet med 2014. Én av årsakene til økningen var avdekkingen av enkelte store seriesaker med overgrep mot barn begått via internett.

Antallet anmeldte voldtekter og forsøk på voldtekt økte også, fra henholdsvis 174 anmeldelser for voldtekt og 25 for voldtektsforsøk i 2014, til 225 og 13 i 2015.⁹ Dette innebærer en samlet økning på 19,6 %, etter nedgang i de 3 foregående årene.

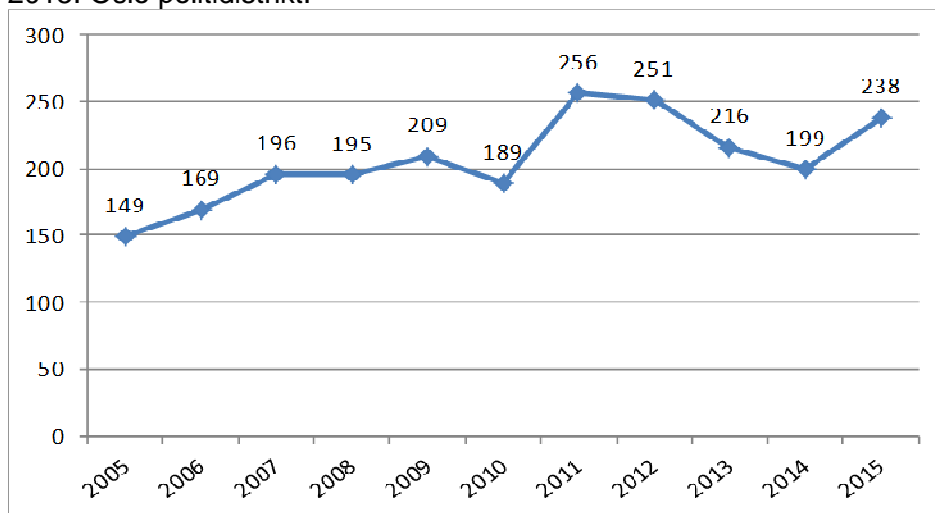
⁶ Etter 1. oktober blir ikke vold med henholdsvis kniv eller skytevåpen registrert med egne statistikkoder.

⁷ Korrigert 20.januar 2016: I den opprinnelige versjonen av dette dokumentet av 19. januar 2016, ble dette tallet feilaktig oppgitt til å være 14.

⁸ Korrigert 20.januar 2016: I den opprinnelige versjonen av dette dokumentet av 19. januar 2016, ble dette tallet feilaktig oppgitt til å være 23.

⁹ Tre av de anmeldte voldtektene kom etter endringen av straffelov i oktober 2015, og omhandlet hendelser som før dette tidspunktet ikke ville blitt registrert som voldtekt. Et mer presist sammenlikningstall med tidligere års anmeldelser er derfor 222 anmeldte voldtekter for 2015.

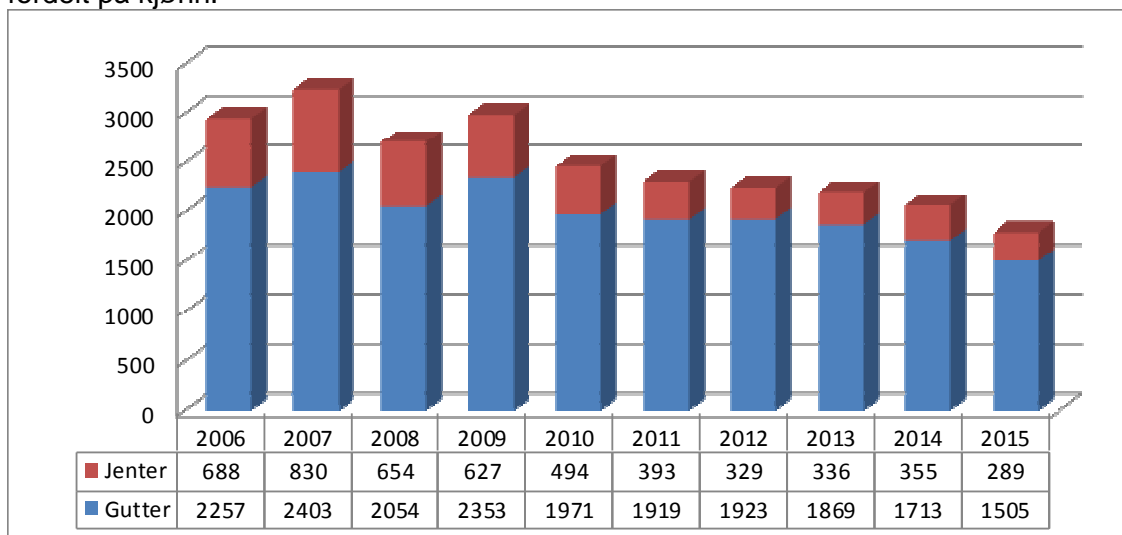
Figur 5: Årlig samlet antall anmeldelser av voldtekt og forsøk på voldtekt i perioden fra 2005 til 2015. Oslo politidistrikt.

Barne- og ungdomskriminaliteten; færre lovbrudd og færre lovbrøyttere

I Oslo politidistrikt har det i årene 2009-2014 vært en gradvis nedgang i det årlige antallet straffbare forhold med mistenkt, siktet eller domfelt under 18 år. Det samme gjelder antall unge under 18 år mistenkt, siktet eller domfelt for lovbrudd. Nedgangen skjer på tross av befolkningsøkning i aldersgruppen. I 2015 ble det registrert 1794 straffbare forhold i denne aldersgruppen, en ytterligere nedgang på 13,3 % fra 2014. I 2015 var det 1021 unge under 18 år som ble anmeldt for lovbrudd. Dette var en nedgang på 13,6 % fra året før. Det var spesielt stor nedgang i aldersgruppen fra og med 15 til og med 17 år, mens nedgangen var noe mindre i antall unge under 15 år. I 2015 ble 320 unge under 15 år anmeldt for lovbrudd.

Tabell 16. Antall straffbare forhold med mistenkt/siktet under 18 år i 2014 og 2015, fordelt på kjønn.

Oslo politidistrikts kriminalitetsforebyggende arbeid rettet mot barn og unge er forankret i ett tett samarbeid med andre etater gjennom samarbeidsmodellen som i Oslo går under navnet SaLTo, og hvor Oslo kommune har et hovedansvar sammen med Oslo politidistrikt.

Hatkriminalitet; flere anmeldelser

Oslo politidistrikt har lagt ned betydelige ressurser i å styrke kunnskapen blant ansatte om hva hatkriminalitet er. Det er opprettet en egen innsatsgruppe for dette temaet. En sentral oppgave for denne gruppa er, i samarbeid med en rekke eksterne aktører, å jobbe for å avdekke hatkriminalitet. På dette området er det altså en målsetting om å øke antall anmeldelser. Området omfatter straffbare handlinger som helt eller delvis er motivert av negative holdninger på grunn av etnisitet, religion, homofil orientering og/eller nedsatt funksjonsevne.

Ved utgangen av 2015 forelå det 134 anmeldelser for hatkriminalitet i Oslo politidistrikt. Dette var mer enn en dobling fra 2014, da antallet var 64.

Den samlede registrerte kriminaliteten etter kategorier

I følgende framstilling gjengis anmeldelsestall fra 2014 og 2015 i henhold til ny inndeling av hovedkategorier av kriminalitet, innført da ny straffelov trådte i kraft i oktober 2015.¹⁰

Tabell 1. Antall anmeldelser i de ulike kategorier lovbrudd i Oslo politidistrikt 2015, endring i antall og prosent fra 2014. (Ikke-justerte tall.)

Kriminalitetstype	2014	2015	Differanse	Endring i %
Økonomi	3861	3700	-161	-4,2 %
Vinning	35966	31040	-4926	-13,7 %
Vold	5633	5551	-82	-1,5 %
Sedelighet	550	707	157	28,5 %
Narkotika	7431	6757	-674	-9,1 %
Skadeverk	5315	4983	-332	-6,2 %
Miljø	28	28	0	0,0 %
Arbeidsmiljø	69	86	17	24,6 %
Trafikk	5392	5308	-84	-1,6 %
Annen	10368	9929	-439	-4,2 %
Totalt	74613	68089	-6524	-8,7 %

Straffesaksbehandlingen

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for oppklarte saker ved Oslo politidistrikt var på 74 dager i 2015, noe som er det laveste tallet vi har hatt som vi kjenner til (tilbake til 2002). Den tilsvarende gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i 2014 var på 85 dager (for forbrytelser og forseelser samlet sett).

Oppklaringsprosenten for det samlede antallet saker var ved utgangen av 2015 på 38,9 %, mot 36,0 % ved utgangen av 2014.

¹⁰ Alle anmeldelser etter tidligere straffelovs inndeling er om-kategorisert i henhold til den nye inndelingen. Tallgrunnlaget for denne omkodingen er politiets statistikker JUS066 og JUS063 fra utgangen av hvert av de to årene. (Dette er dermed såkalte "ikke-justerte tall".)

Straffesaksrestansene, altså anmeldelse som ikke er påtaleavgjort innen 3 måneder, var ved årsskiftet på 3 837 saker. Dette er det laveste tallet på 10 år, og innebærer en reduksjon på 17,7 % sammenlignet med 2014. Sammenlignet med 2010 er dette en reduksjon på 50,3 %.